

Esipuhe

Finnvera Oyj ja Suomen Yrittäjät tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu runsaan 3000 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Syksyn 2004 alueellisessa raportissa tarkastellaan alueen pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa sekä sukupolvenvaihdoksia. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät myös tästä raportista.

Helsingissä 20.10.2004

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Pohjois-Pohjanmaan ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
Finnveran yhteystiedot	
Suomen Yrittäjien yhteystiedot	

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset Pohjois-Pohjanmaalla ja koko maassa odottavat suhdanteiden parantuvan oman yrityksensä kannalta lähimmän vuoden aikana. Pohjois-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä reilu kolmannes ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja joka yhdeksäs heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät hieman heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Viime kevääseen verrattuna ovat Pohjois-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät pysyneet lähes samana. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat niin ikään samalla tasolla kuin keväällä 2004.

Koko maan ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Liikevaihdon sekä viennin arvon osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät hieman heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella lähes samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin.

Pohjois-Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne ja yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat työn sivukulut, vakuuksien puute sekä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 8 prosentilla Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 2 prosentilla, rahoituksen hinta 1 prosentilla ja vakuuksien puute 6 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan jokseenkin yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maassa pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Pohjois-Pohjanmaalla 9,0 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.

Ulkoista rahoitusta on Pohjois-Pohjanmaalla 62 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 53 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut joka kolmas Pohjois-Pohjanmaalla toimiva pk-yritys ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides alueen pk-yrityksistä. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on pankkiluottoja seitsemällä kymmenestä ja Finnveran lainoja ja takauksia sekä leasing-rahoitusta noin joka neljännellä.

Pohjois-Pohjanmaalla 7 prosenttia pk-yrityksistä ennakoi asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän ja 8 prosenttia vähenevän seuraavan vuoden aikana. Arviot maksuhäiriöiden määrästä ovat samaa tasoa kuin keväällä 2004.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2004.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3320 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 27.7.-27.8.2004. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Helsingin osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä johtaja Risto Suominen ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

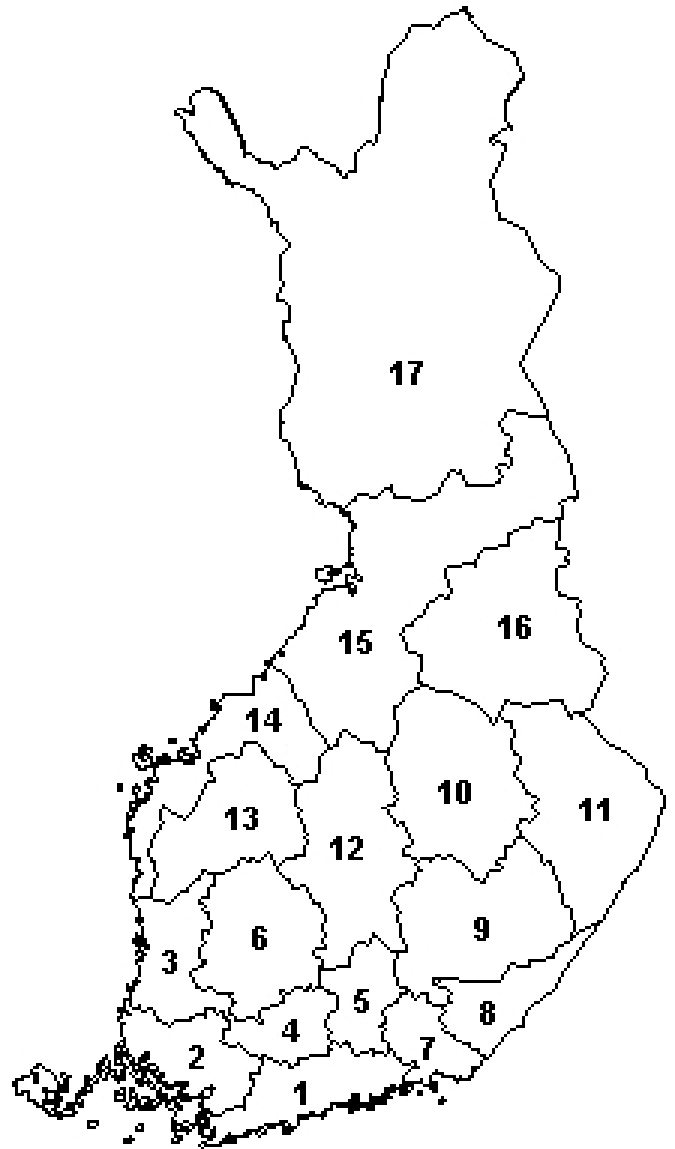
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2004
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	POHJOIS-POHJANMAA	160	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	13%
	Rakentaminen (TOL: 45)	21	13%
	Kauppa (TOL: 50-52)	44	28%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	75	47%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	83	52%
	5 - 9 henkilöä	40	25%
	10 - 19 henkilöä	20	13%
	20 - 49 henkilöä	9	6%
	50 + henkilöä	8	5%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2003	Alle 0,20 milj. euroa	27	17%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	38	24%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	35	22%
	1,50 + milj. euroa	31	19%
	Ei vastausta	29	18%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	14	9%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	73	46%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	55	34%
	Ei kasvutavoitteita	16	10%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	1%
	Ei	138	86%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	Kyllä	22	14%
	- 1995	104	65%
	1996 - 2000	27	17%
VASTAAJAN ASEMA	2001 - 2004	29	18%
	Yrittäjä	113	71%
	Palkattu toimitusjohtaja	26	16%
	Muut	21	13%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

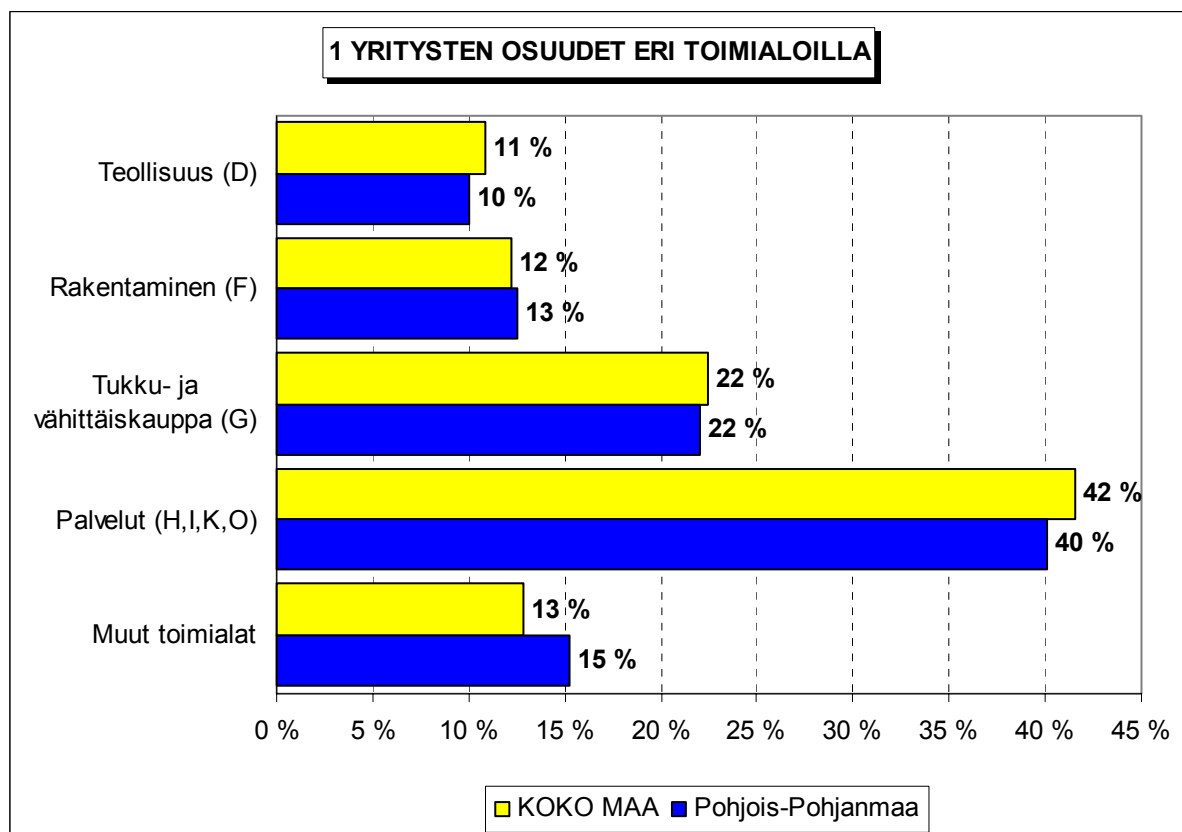

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Pohjois-Pohjanmaan ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2002 noin 226600 yritystä. Näistä yrityksistä 13100¹ toimi Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaalla on palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa, rakennusalalla sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Pohjois-Pohjanmaalla lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on suluisissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

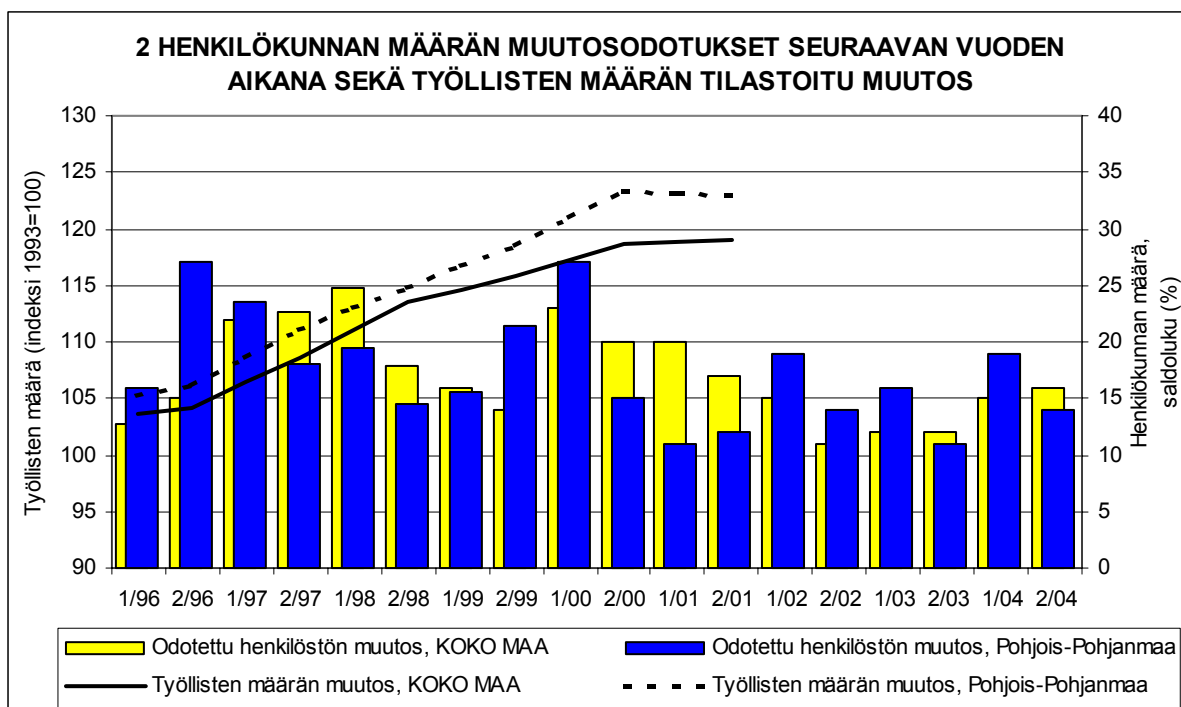
Pohjois-Pohjanmaalla olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2001 noin 78400 henkilöä². Työttömyysaste oli talvella 2004 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2003) mukaan koko maassa 8,2 % ja Pohjois-Pohjanmaalla 9,8 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	21	74	5	16
Pohjois-Pohjanmaa	20	74	6	14

Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella lähes samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Pohjois-Pohjanmaalla nyt heikkomat kuin keväällä 2004 (saldoluku +19%). Koko maassa henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat lähes samaa tasoa kuin edellisessä kyselyssä, sillä keväällä 2004 henkilökunnan määrän saldoluku oli koko maassa +15 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Pohjois-Pohjanmaan työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2001.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

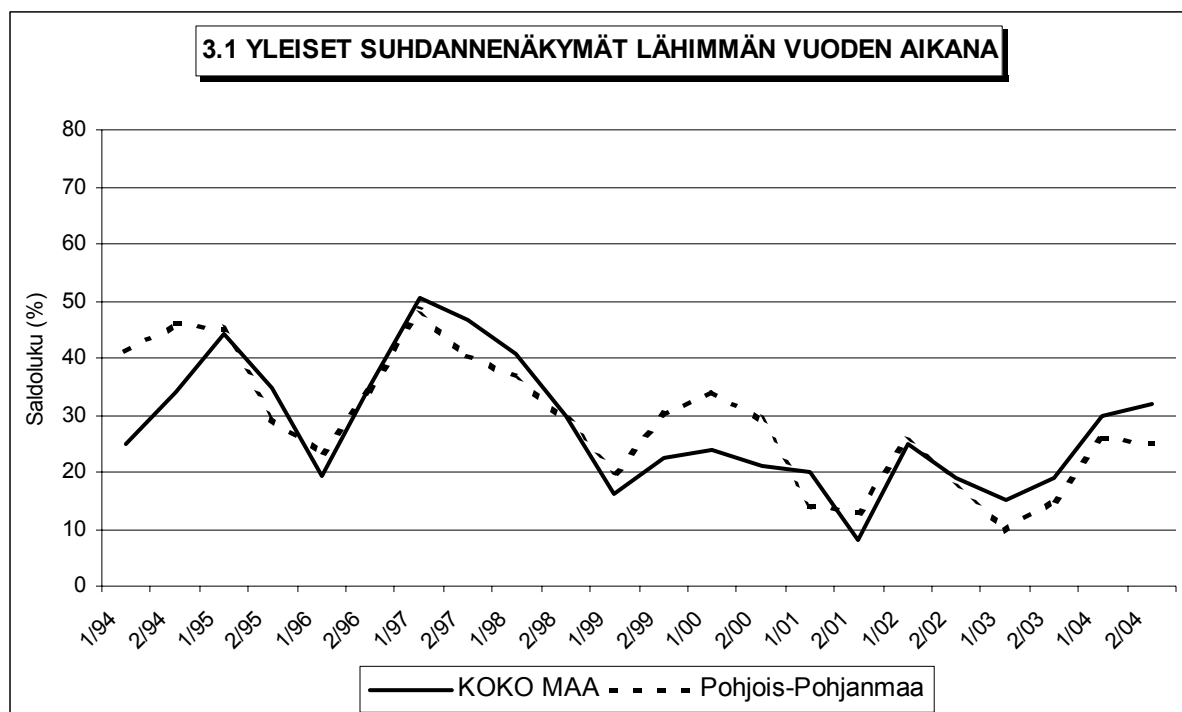
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	39	54	7	32
Pohjois-Pohjanmaa	36	53	11	25

Pk-yritykset Pohjois-Pohjanmaalla ja koko maassa odottavat suhdanteiden parantuvan oman yrityksensä kannalta lähimmän vuoden aikana. Pohjois-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä reilu kolmannes ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja joka yhdeksäs arvioi suhdanteiden heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät hieman heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Viime kevääseen verrattuna ovat Pohjois-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät pysyneet lähes samana. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat niin ikään jokseenkin samalla tasolla kuin keväällä 2004.

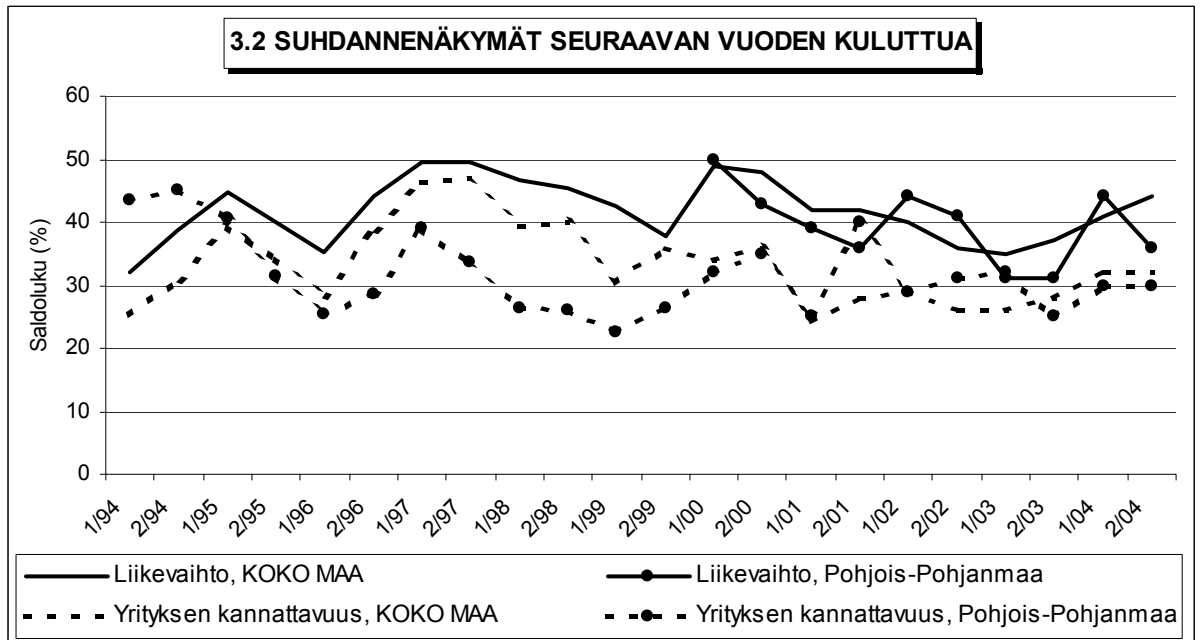
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	53	23	22	11	11	41	41	39
Yhtä suuri	38	68	75	88	88	52	51	57
Pienempi	9	10	3	1	1	7	9	4
Saldoluku (%)	44	13	19	10	10	34	32	35
Pohjois-Pohjanmaa								
Suurempi	49	23	20	5	7	46	40	37
Yhtä suuri	37	66	76	92	93	46	50	57
Pienempi	13	11	5	3	1	8	10	6
Saldoluku (%)	36	12	15	2	6	38	30	31

Koko maan ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Liikevaihdon sekä viennin arvon osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät hieman heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Pohjois-Pohjanmaalla heikentyneet kevään 2004 tilanteeseen verrattuna. Sen sijaan yrityksen kannattavuuden osalta Pohjois-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat samaa tasoa kuin edellisessä tutkimuksessa.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

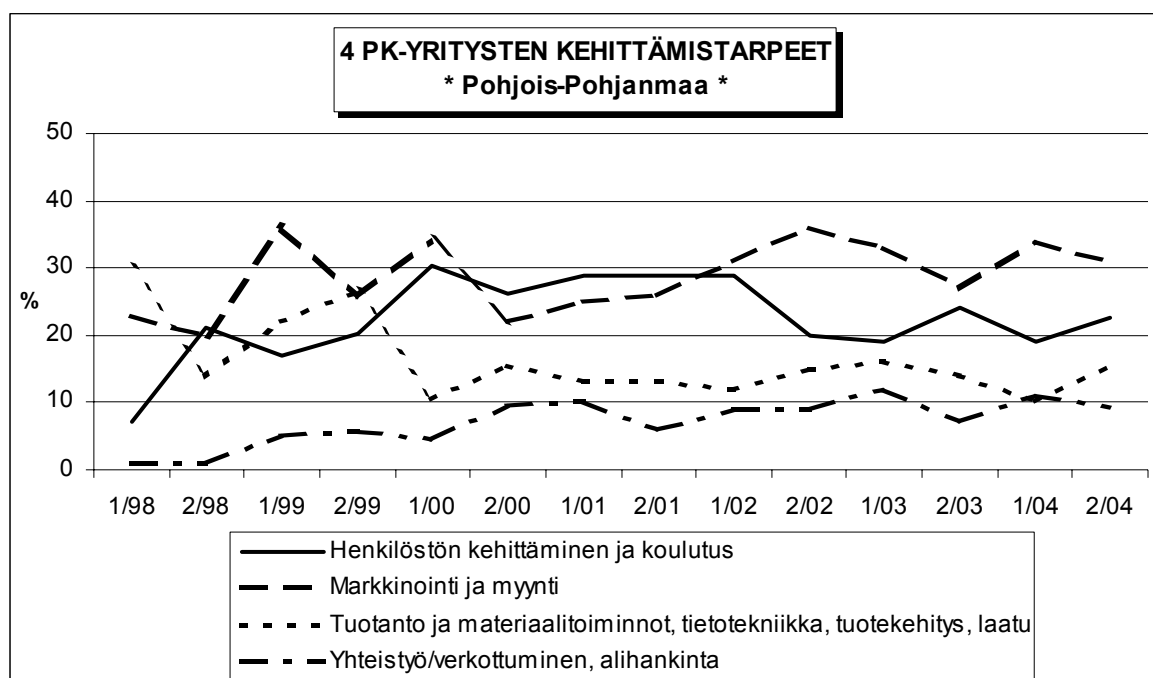
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
	%	%
Johtaminen	4	4
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	19	23
Markkinointi ja myynti	33	31
Vienti ja kansainvälistyminen	3	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	6
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	13	15
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	13	9
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	3
Muu	1	0
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	7

Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten kehittämistarvetta on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa.

Kevään 2004 tilanteeseen verrattuna ovat selvimmin lisääntyneet henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen, tuotanto ja materiaalitoimintoihin, tietotekniikkaan, tuotekehitykseen sekä laatuun liittyvät kehittämistarpeet. Vastaavasti yhteistyöhön/verkottumiseen, alihankintaa sekä markkinointiin ja myyntiin liittyvät kehittämistarpeet ovat vähentyneet selvimmin kevästä 2004.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

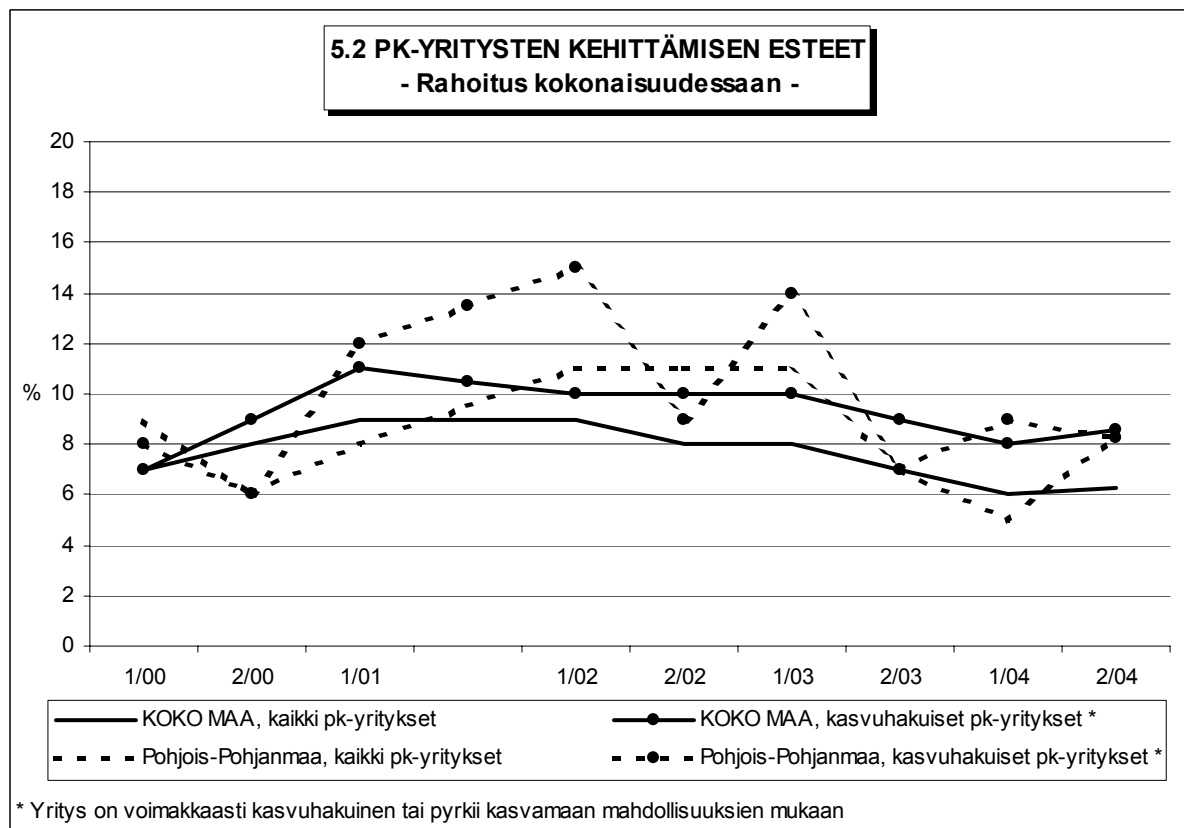
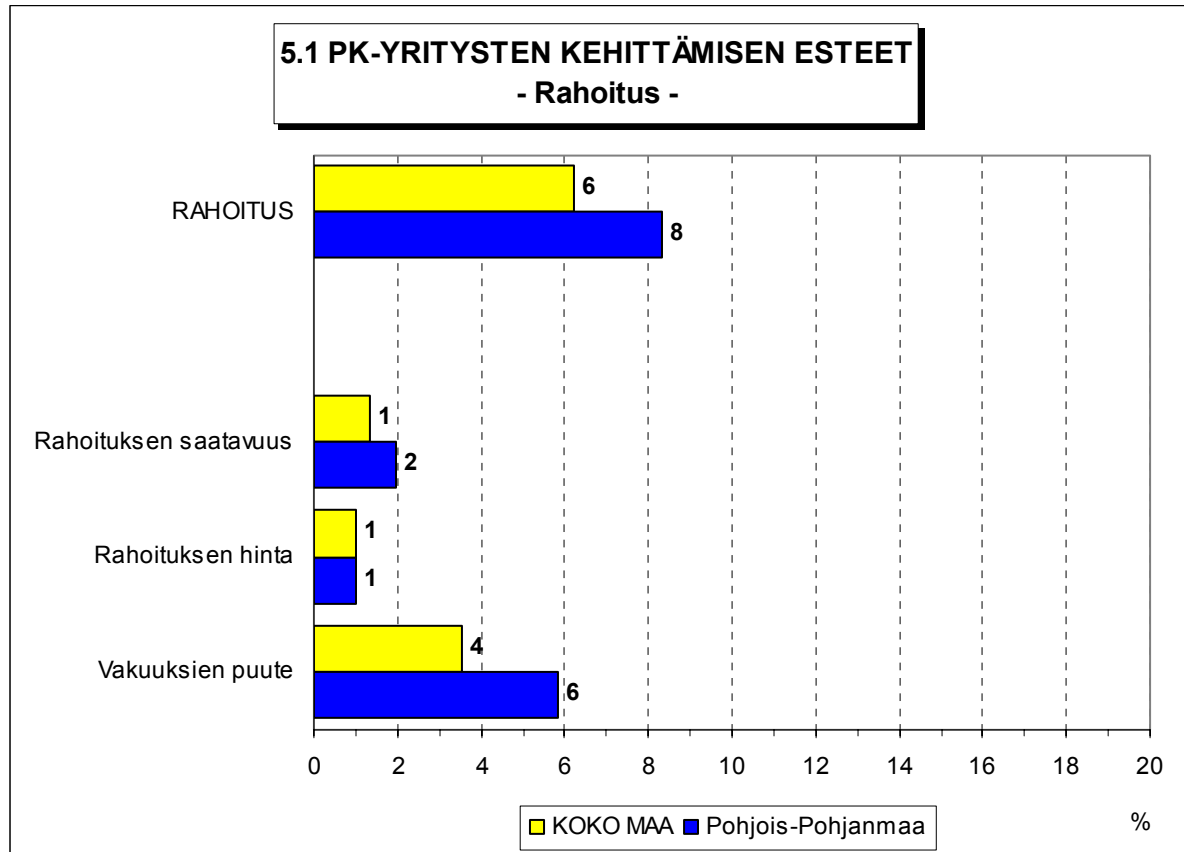
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	7
byrokrazia	2	3
työlainsäädäntö	1	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	1	3
KUSTANNUSTASO	11	11
verotus	3	1
palkkataso	2	2
työn sivukulut	5	6
muut tuotantokustannukset	2	2
KILPAILUTILANNE	24	26
kireä kilpailutilanne	17	20
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	1
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	0
markkinoita vääristävät tuet	0	0
harmaa talous, konkurssit jne.	1	1
kysynnän riittämättömyys	3	4
RAHOITUS	6	8
rahoituksen saatavuus	1	2
rahoituksen hinta	1	1
vakuuksien puute	4	6
RESURSSITEKIJÄT	16	12
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	7
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	0	1
toimitilat	1	1
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	4
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	21	22
MUUT TEKIJÄT	5	3
EI OSAA SANOA	12	11

Pohjois-Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne ja yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat ammattitaitoisen työvoiman saatavuus, työn sivukulut sekä vakuuksien puute.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 8 prosentilla Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 2 prosentilla, rahoituksen hinta 1 prosentilla ja vakuuksien puute 6 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan jokseenkin yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta yhtä suurena kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

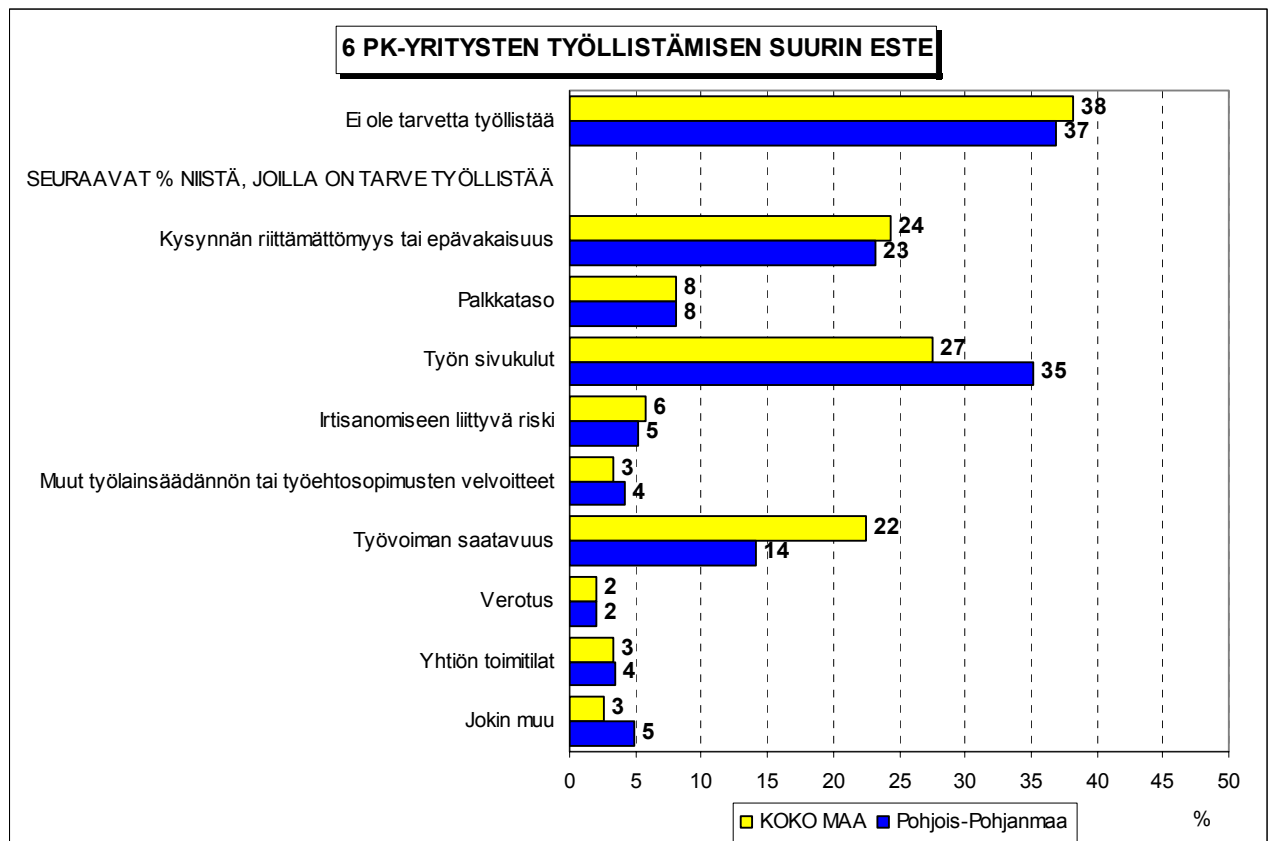
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Pohjois- Pohjanmaa %
Ei ole tarvetta työllistää	38	37
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	24	23
Palkkataso	8	8
Työn sivukulut	27	35
Irtisanomiseen liittyvä riski	6	5
Muut työolainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	3	4
Työvoiman saatavuus	22	14
Verotus	2	2
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	4
Jokin muu	3	5

Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työn sivukulut, kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus ja työvoiman saatavuus. Työn sivukulut ovat alueella suurempia työllistämisen esteitä kuin koko maassa keskimäärin. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi niin ikään työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Noin neljällä pk-yrityksellä kymmenestä koko maassa ja niin ikään neljällä pk-yrityksellä kymmenestä Pohjois-Pohjanmaalla ei ole tarvetta työllistää.

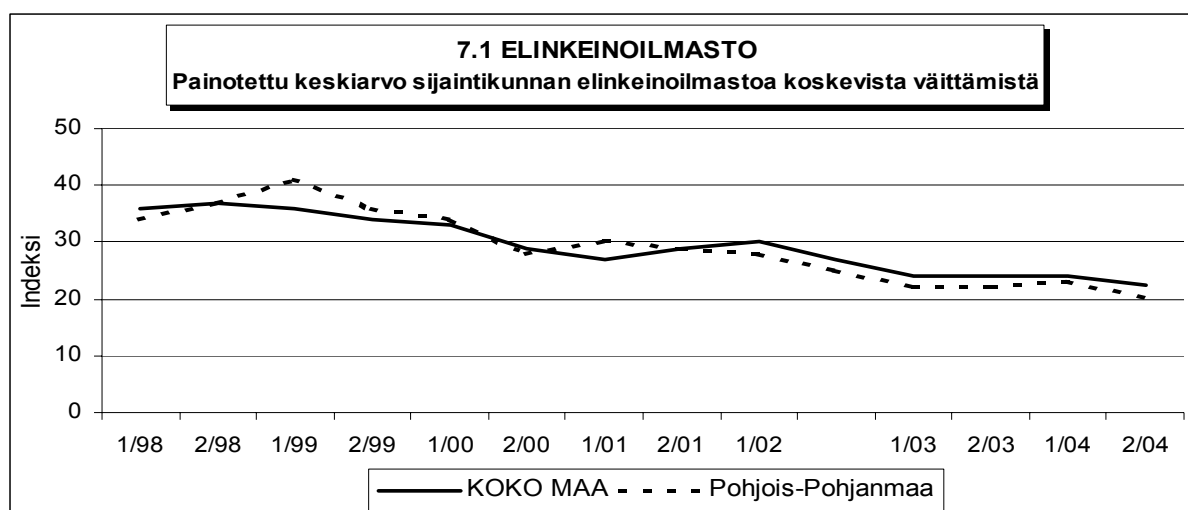

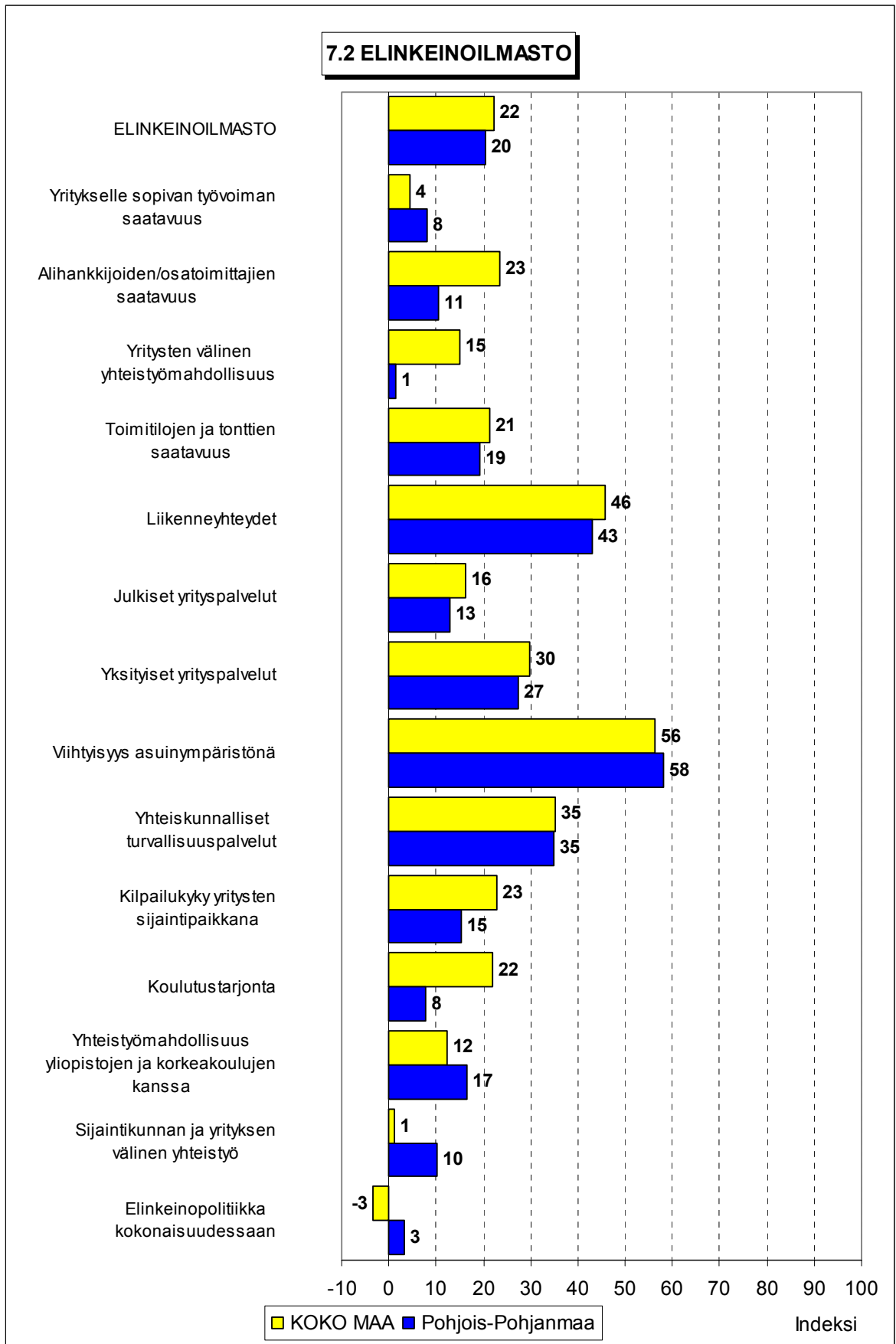
7 Elinkeinoilmasto

Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	8
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	23	11
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	15	1
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	19
Liikenneyhteydet	46	43
Julkiset yrityspalvelut	16	13
Yksityiset yrityspalvelut	30	27
Viihtyisyys asuinympäristönä	56	58
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	35	35
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	15
Koulutustarjonta	22	8
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	12	17
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	1	10
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-3	3
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	22	20

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Pohjois-Pohjanmaalla lähes yhtä tyytyväisiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä, liikenneyhteyksiin sekä yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin. Suhteellisesti tyytymättömiä Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset ovat yritysten välisiin yhteistyömahdollisuuksiin, elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan, yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen sekä koulutustarjontaa. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat erityisesti sijaintikunnan ja yritysten väliseen yhteistyöhön, yhteistyömahdollisuuteen yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa, yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Sen sijaan muuta maata tyytymättömiä Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset olivat muun muassa yrityksen sijaintipaikan kilpailukykyyn, alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuuden, yritysten väliseen yhteistyömahdollisuuden sekä koulutustarjonnan suhteen. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Pohjois-Pohjanmaalla hieman heikentynyt kevään 2004 tilanteeseen verrattuna.

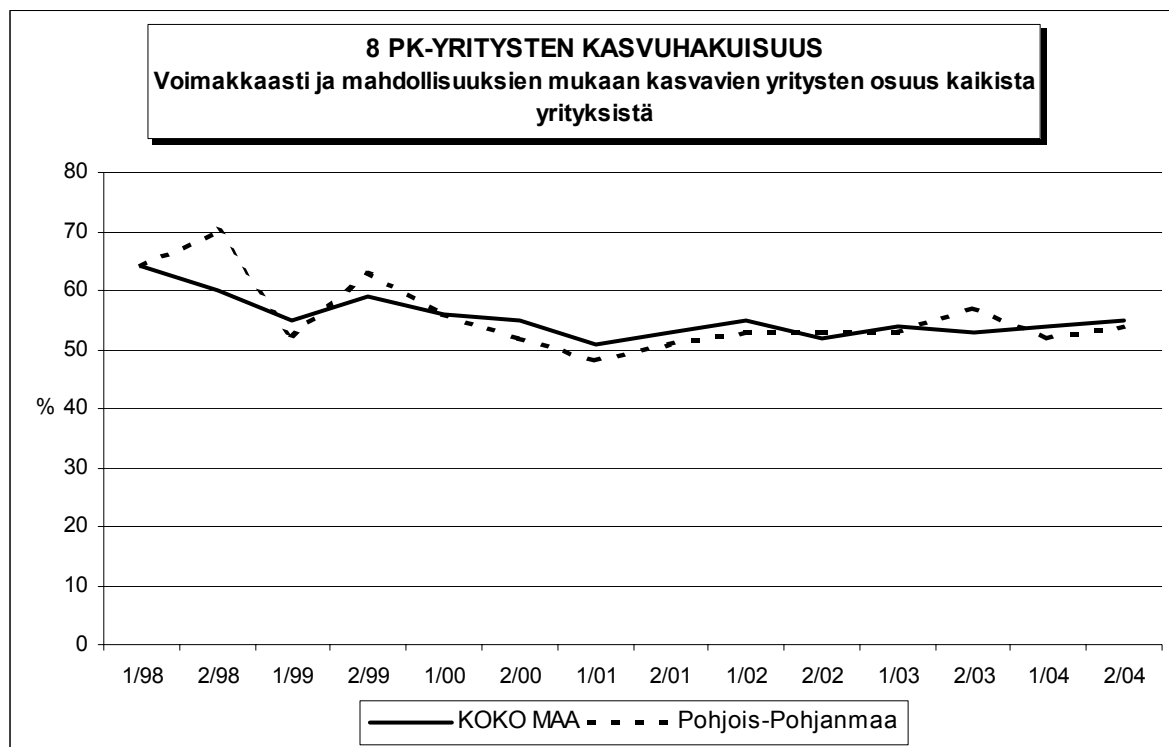
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	7	9
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	48	45
Pyrimme säilyttämään asemamme	34	35
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	10	10
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1

Pohjois-Pohjanmaalla on suhteellisesti hieman enemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoiti prosentti koko maan ja prosentti Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä, seuraavaksi tärkeimmät kasvukeinot alueen yrityksillä ovat yhteistyön lisääminen muiden yritysten kanssa sekä uusien tuotteiden kehittäminen.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Pohjois-Pohjanmaalla yhteensä 54 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 55 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Pohjois-Pohjanmaalla hieman kasvanut kevästä 2004.

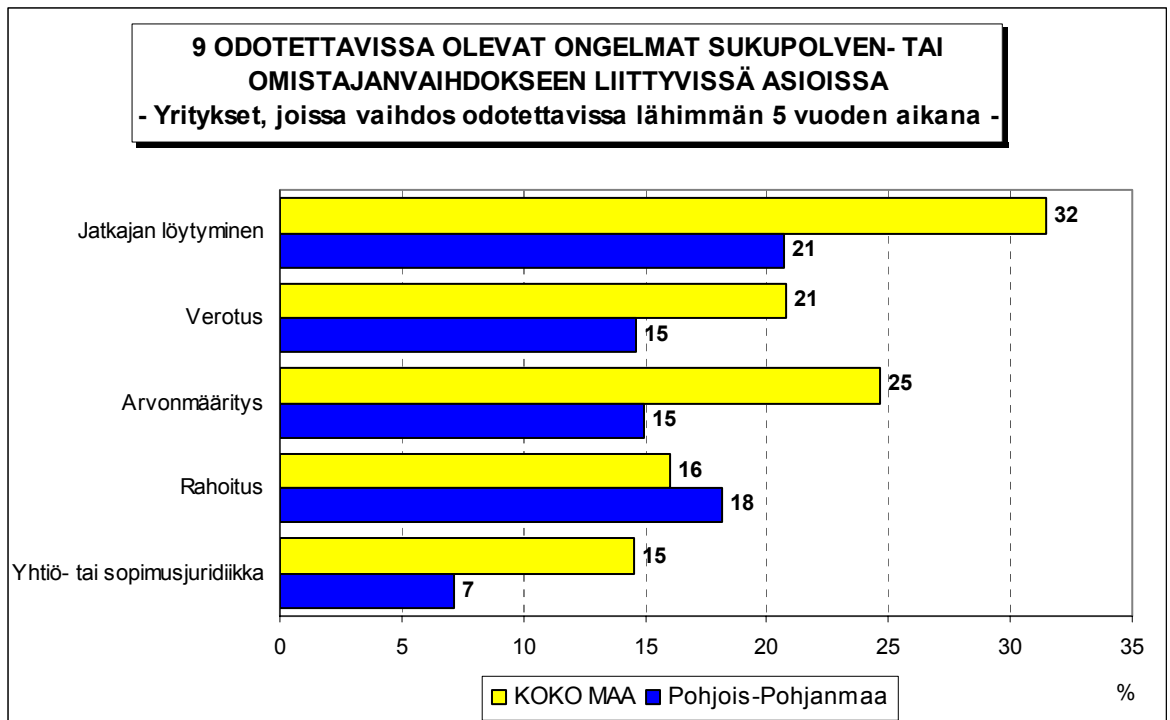
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Pohjois- Pohjanmaa %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	83
Kyllä	14	17
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	72	73
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	8	9
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	12	9
Ei osaa sanoa	9	10

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka kuudennessa Pohjois-Pohjanmaalla toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin joka viidennessä pk-yrityksessä Pohjois-Pohjanmaalla ja niin ikään joka viidennessä pk-yrityksessä koko Suomessa. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia jatkajan löytymisessä.

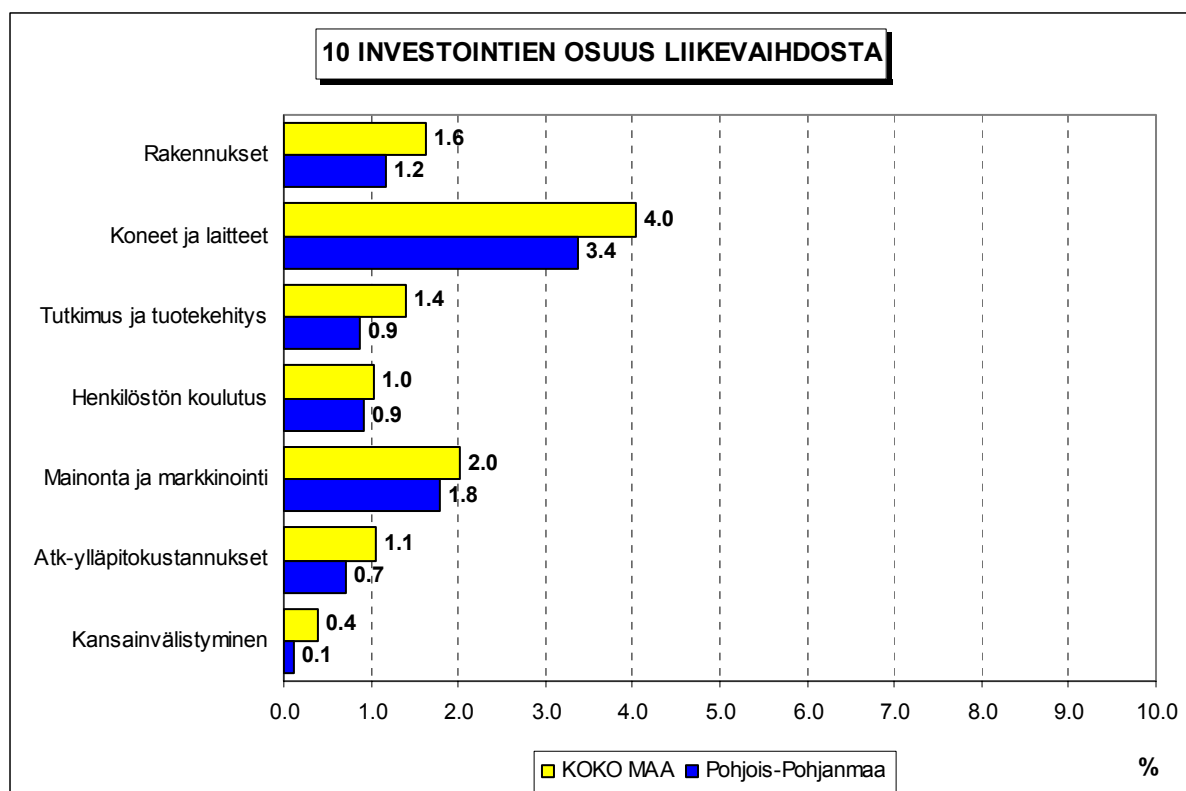

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Pohjois- Pohjanmaa %
Rakennukset	1.6	1.2
Koneet ja laitteet	4.0	3.4
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	0.9
Henkilöstön koulutus	1.0	0.9
Mainonta ja markkinointi	2.0	1.8
Atk-ylläpitokustannukset	1.1	0.7
Kansainvälistyminen	0.4	0.1
YHTEENSÄ	11.5	9.0

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset 9,0 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.

11 Pk-yritysten rahoitus

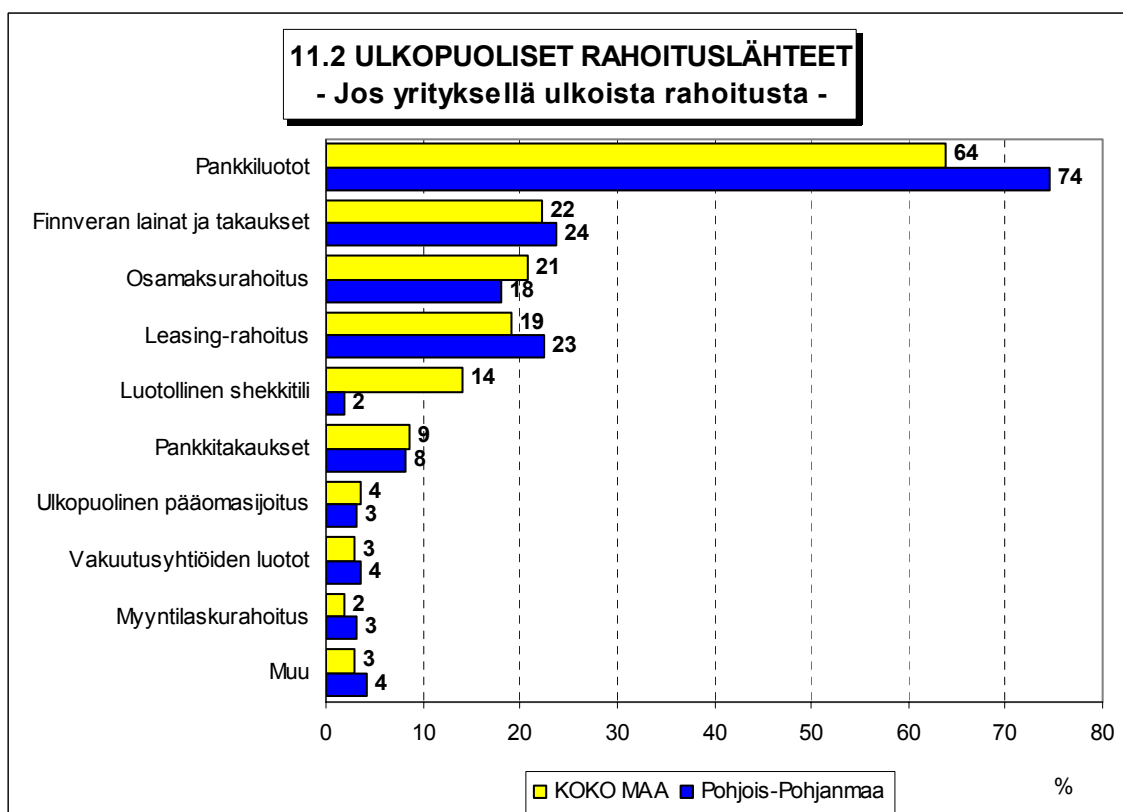
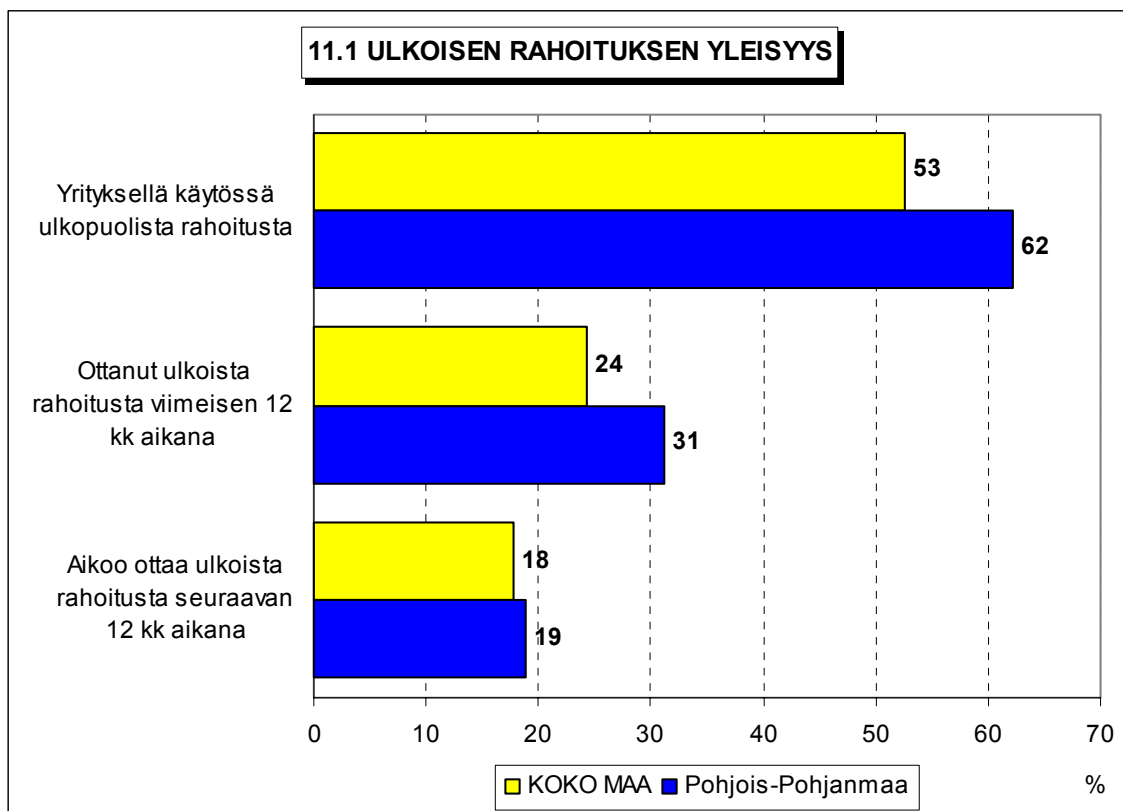
Taulukko 11: Pk-yritysten rahoitus.

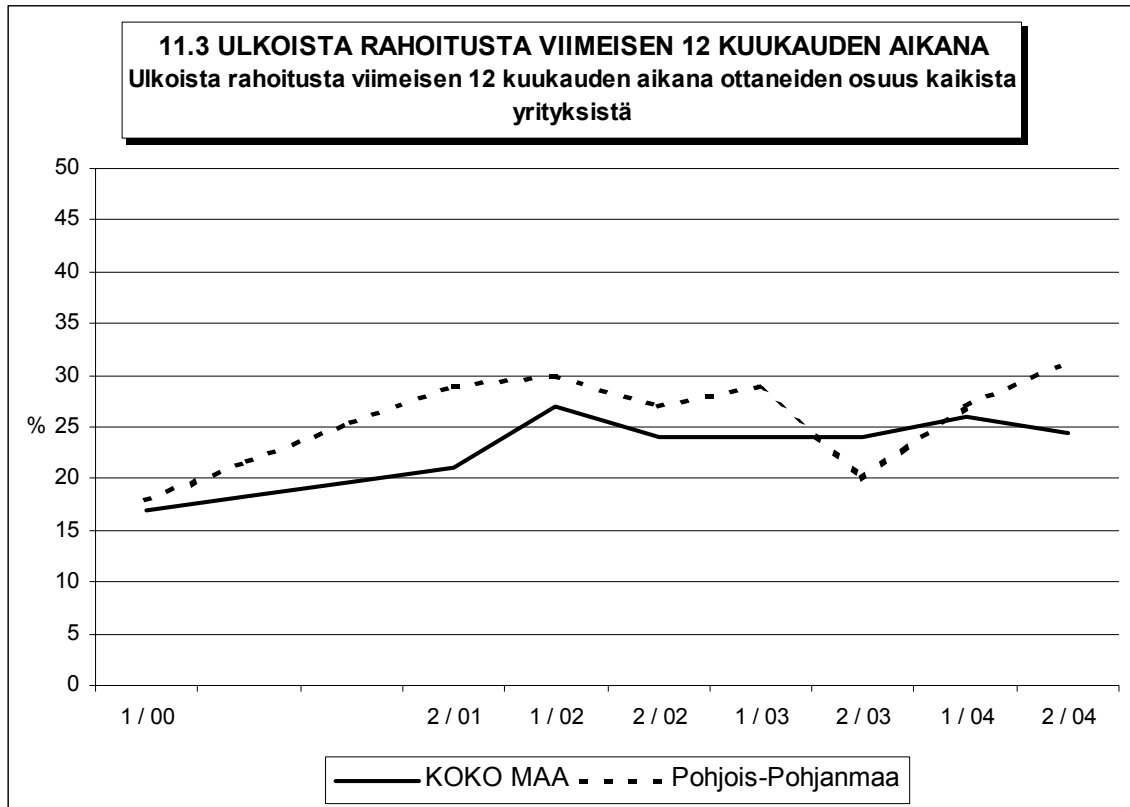
	KAIKKI	YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS		SUKUPOLVEN/ OMISTAJANVAIHDOS				
				TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN AIKANA		ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei osaa sanoa
Osuudet kaikista pk-yrityksistä (%)	%	%	%	%	%	%	%	%
KOKO MAA								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	53	57	47	51	61	53	50	54
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	24	29	19	23	34	25	22	26
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	18	23	12	17	22	17	20	18
Pohjois-Pohjanmaa								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	62	65	59	60	75	63	50	80
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	31	39	23	28	45	32	14	54
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	19	21	17	17	27	17	14	42

Ulkoista rahoitusta on Pohjois-Pohjanmaalla 62 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 53 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut joka kolmas Pohjois-Pohjanmaalla toimiva pk-yritys ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides alueen pk-yrityksistä. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on pankkiluottoja seitsemällä kymmenestä ja Finnveran lainoja ja takauksia sekä leasing-rahoitusta noin joka neljännellä.

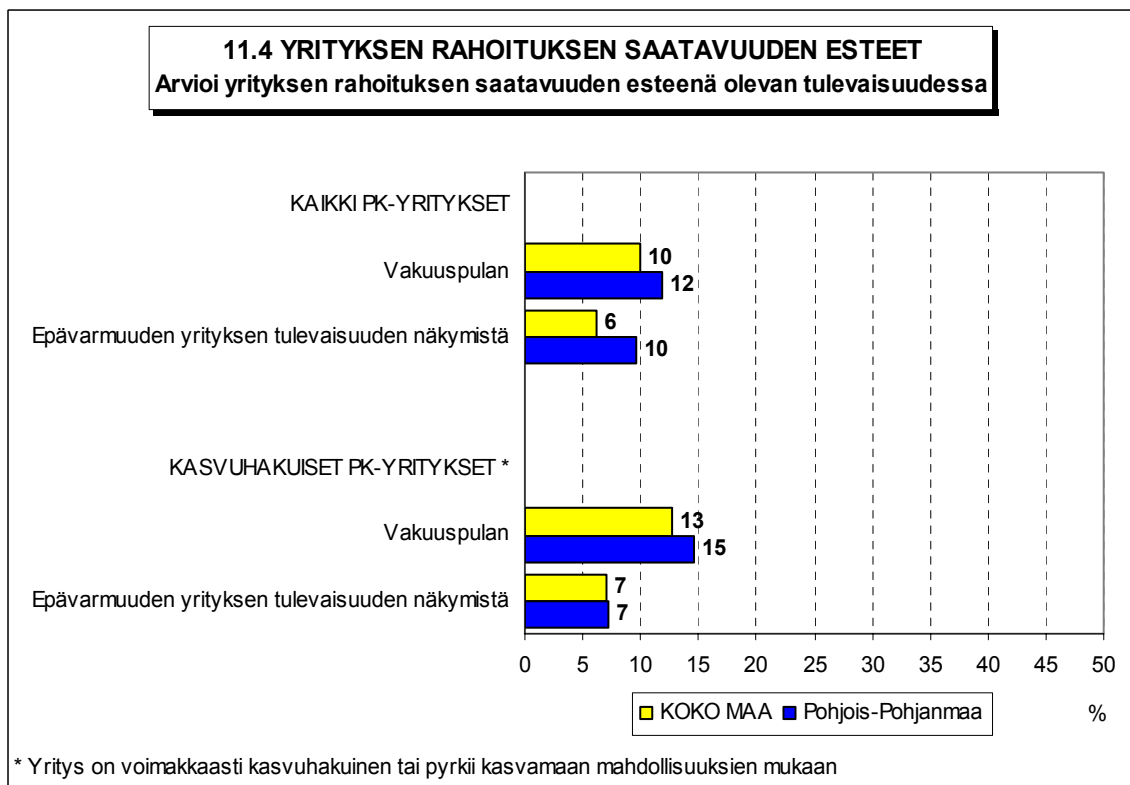
Vakuuspulan arvioi olevan yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä tulevaisuudessa 12 prosenttia pk-yrityksistä Pohjois-Pohjanmaalla ja 10 prosenttia pk-yrityksistä koko maassa. Epävarmuuden yrityksen tulevaisuudesta arvioi olevan tulevaisuudessa yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä puolestaan 10 prosenttia Pohjois-Pohjanmaan ja 6 prosenttia koko maan pk-yrityksistä. Pohjois-Pohjanmaalla kasvuhakuiset yritykset arvioivat vakuuspulan olevan hieman suuremman esteen yrityksen rahoituksen saatavuudelle kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

Pohjois-Pohjanmaalla 7 prosenttia pk-yrityksistä ennakoi asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän ja 8 prosentti vähenevän seuraavan vuoden aikana. Arviot maksuhäiriöiden määrästä ovat samaa tasoa kuin keväällä 2004.

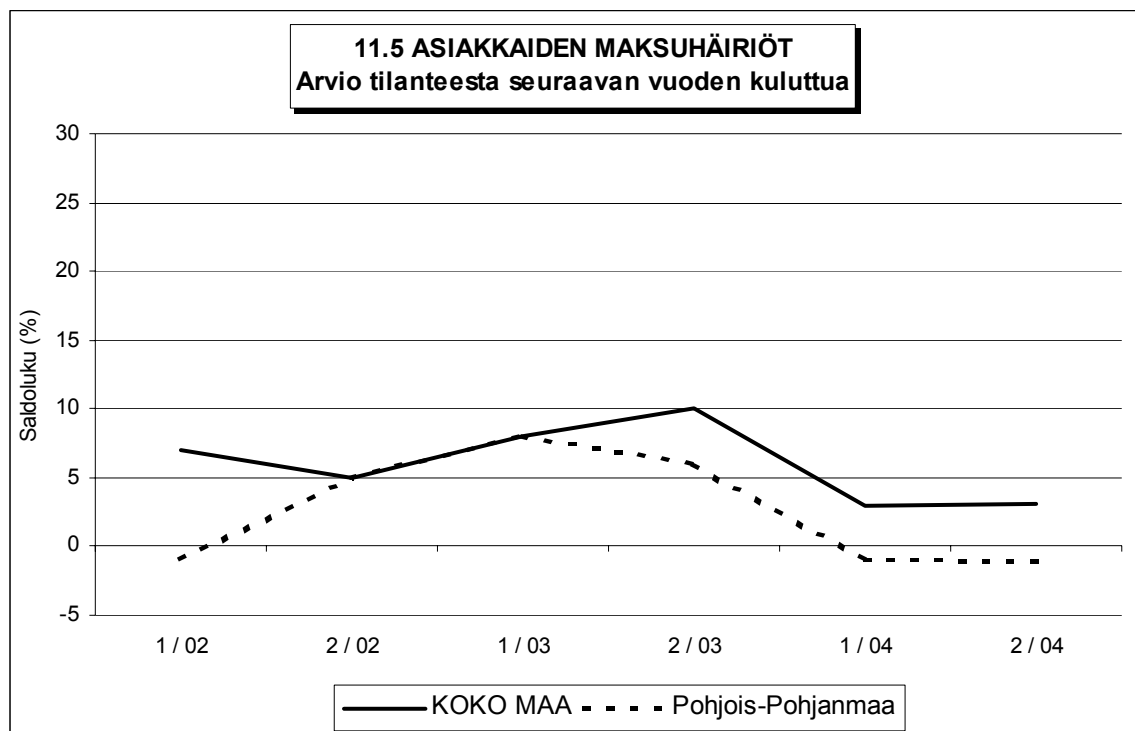

Ulkoista rahoitusta ei kysytty jaksoilla 2/00 ja 1/01.

* Yritys on voimakkaasti kasvuhakuinen tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien mukaan

FINNVERA

TIETOA - TAITOA - PÄÄOMAA

Pääkonttorit

Helsinki

Vuorimiehenkatu 1 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

Aluekonttorit

Helsinki (Pääkaupunkiseutu)

Vilhonkatu 5 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

Uusimaa

Vuorimiehenkatu 1, 2. krs • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

Joensuu

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

Jyväskylä

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

Kajaani

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

Lahti

Laiturikatu 2, 5. krs, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

Lappeenranta

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

Mikkeli

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Oulu

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

Pori

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

Rovaniemi

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

Seinäjoki

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

Tampere

Kehräsaari • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

Turku

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

Vaasa

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

Edustustot ulkomailta

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre-liikekeskus/toimisto 419
RUS-198005 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kauppatori 1-3 F, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Helsingin Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

Hämeen Yrittäjät ry

Sibeliuksenkatu 11 A 1, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

Kainuun Yrittäjät ry

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

Kymen Yrittäjät ry

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

Lapin Yrittäjät ry

Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

Länsipohjan Yrittäjät ry

Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Isokatu 56, 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Eläntie 3, 01510 Vantaa
p. (09) 823 7630, f. (09) 873 6681
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

Satakunnan Yrittäjät ry

Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

Savon Yrittäjät ry

Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

Uudenmaan Yrittäjät - Nylands Företagare ry

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Företagarnas Centraldelegation

Storalånggatan 55, 65100 Vaasa
p. (06) 320 8000, f. (06) 320 8020
www.osfofo.fi